

SLOVENEK

Političen list za slovenski narod.

Naročnine in inserate sprejema upravništvo v Katol. Tiskarni, Kopitarjeve ulice št. 2.

Rekopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.

Uredništvo je v Semeških ulicah št. 2, I, 17

Izhaja vsak dan, izveniši nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Po pošti prejemati:

za
celo leto naprej 26 K — h
pol leta „ 13 „ — h
četrt „ 6 „ 50 „
mesec „ 2 „ 30 „

V upravništvu prejemati:

za
celo leto naprej 20 K — h
pol leta „ 10 „ — h
četrt „ 5 „ — h
mesec „ 1 „ 70 „

Za pošiljanje na dom 20 h na mesec.

Štev. 29.

V Ljubljani, v torek 5. februarja 1901.

Letnik XXIX.

Jugoslovanska delegacija.

Dunaj, 4. febr.

Motto: „Amicus Plato, sed magis amica veritas!“

(Dalje.)

Tretji sestanek se je vršil v sredo, 30. jan. Tega sestanka udeležili so se razun že imenovanih tudi poslanci Ivčević, Robić, Spinčić, Perić in Ferri, prvoimenovani od dalmatinske narodne, a zadnja dva od pravaške stranke.

Dr. Šusteršič je resumiral vsebino pogovorov predidnih dveh sestankov, načrtal z nova položaj istotako kakor pri prvem sestanku in zopet nasvetoval klub v znanem okviru.

Dr. Ivčević je obžaloval kranjski razpor in izrekel svojo misel, da naj se ta razpor na Dunaju nikar ne upošteva. Osnuje naj se klub, pristopen vsem slovenskim in hrvatskim poslancem, pa tudi srbskima poslancema. Le številni klub za more kaj doseči!

Spinčić se je izrekel za skupni hrvaško-slovenski klub s pristavkom, da ako se tak klub, obsegajoč obe kranjski stranki, ne osnuje, postane divjak; tako da se je sklenilo pri posvetu v Trstu, kojega so se poleg njega udeležili dr. Laginja, dekan Kompaře in Mandić.

Perić je za hrvatsko-slovenski klub na krščanski podlagi. Kedor ta krščanski program podpiše, naj se v klub sprejme, ne glede na to, katera stranka ga je volila. Tudi kranjskih liberalcev ne izključuje. Pač pa je proti sprejemu Srbov — razun če podpišejo hrvatski državnopravni program. Klub naj obsega samo Slovence in Hrvate. Drugi Slovani naj se izključijo, ker se sicer izgubi hrvatsko-slovenska narodna individualnost. Podobno se izrazi Biankini.

Vsi dalmatinski Hrvati izjavijo, da ne vstopijo v noben klub, ki bine bil odprt vsem slovenskim poslancem — temuč da, ako se razper ne poravna, osnujejo hrvatski klub. Ne marajo se pridružiti ne

eni ne drugi nasprotujočih si slovenskih strank, ker bi se s takim korakom vmešavali v kranjski prepir in postavili na strankarsko stališče ene prepirajočih se strank, česar nikakor nočejo. Ako nasprotje ni moč poravnati — ostanejo Hrvati sami zase. To je obče mnenje obeh hrvatskih strank v Dalmaciji.

Robić z vsjo odločnostjo zahteva, da se morajo kranjski liberalci sprejeti v klub, češ, od tega je odvisna rešitev štajerskih Slovencev. Sprejetje kranjskih liberalcev je potrebno, ker je potem klub močnejši, po večjem številu.

Dr. Šusteršič odgovarja na razne ugovore, da ostane pri tem, kar je izjavil. Nemožnost skupnega postopanja katol. narodne z liberalne kranjsko stranko je neizpremenljiv faktum. Realna politika pa mora računati z dejstvi, ki jih ni moč izpremeniti. Zatoraj treba gledati, da se vsaj v danih razmerah osnuje kolikor mogoče močan klub. Vsi govorniki so povdarjali važnost števila klubovih članov. Temu pritrjuje. Nelogično pa se mu dozdeva, če isti gospodje v eni sapi izjavljajo, da naj bodeta raje dva kluba, nego eden razmerno velik klub, v katerem bi samo trojica ali četvorica liberalnih poslancev manjkala.

Hrvatski klub sam zase ne bode imel nikakega pomena, ker bode premaloštevilen. Delegacija jugoslovanska bode pa razdvojena in to je najslabše, kar se more v danih razmerah zgoditi, v škodo jugoslovanske politiki. Krivda te razdvojitve ne zadene katol. narodno stranko, ki je takoj s početka lojalno izjavila, da je pripravljena solidarno nastopati z vsemi jugoslovanskimi poslanci, jedino izključivši kranjsko liberalno stranko. Krivda zadene izključno le one, ki raje razbi jejo jugoslovansko delegacijo na dva ali tri kose, nego da bi se ločili od kranjskih liberalcev, ki so sicer brez vsacega pomena.

Govornik obžaluje to nepolitično postopanje in zavrača odgovornost za posledice na one, ki v imenu „sloge“ onemogčujejo slogo tam, kjer bi bila mogoča. Za zgolj slovensko-hrvatski klub govornik ni, ker ne uvideva vzrokov, zapirati uhod drugim Slovanom. Govori in piše se toliko o slovenski vzajemnosti — čemu se je noče praktično izvrševati? Čemu se ločiti od starih zanesljivih prijateljev? Osnuje naj se klub, pristopen vsakemu Slovanu, od kojega je pričakovati, da bode lojalno držal klubov program.

Konečno se je dogovorilo, da se vrši zopetni sestanek v četrtek, 31. jan. ob 10. uri popoldne. K temu sestanku naj dr. Šusteršič prinese pravila, koja so 29. jan. izdelali gg. Biankini, Gregorčič, Ploj in Šusteršič.

Četrti sestanek se je torej vršil v četrtek, 31. jan. Prišli so vsi katol. narodni kranjski poslanci, vsi štajerci, dr. Gregorčič in Spinčić.

Dr. Šusteršič je prečital pravila „Slovenskega centra“.

Spinčić se je izjavil proti tem pravilom, ker je za skupni hrvatsko-slovenski klub.

Robić odklonil je vsako izjavo — češ, izjavi se le, če so tudi kranjski liberalci zraven.

Dr. Šusteršič je izjavil, da je v oči-gled temu, da se čez ¼ ure vrši že prva zbornična seja, nujno potreba, ne odlašati organizacijo kluba. Pravila so bila v odseku enoglasno sklenjena — spre-membe ni danes nihče predlagal. On torej pravila kot za-se merodajna podpiše in povabi vse druge, isto storiti.

Podpisali so na to razun dr. Šusteršiča pravila še poslanci: Berks, Gregorčič, Pfeifer, Pogačnik, Povše, Vencajz, Žičkar in Žitnik. Poslanec Ploj je pa izjavil, da si bode še par dni premislil, li pristopi klubu ali ne.

Oni poslanci, ki so statut podpisali, so se takoj provizorično konstituirali in pove-

rili začasno vodstvo dr. Šusteršiču z na-logom, pogajati se z drugimi slovenskimi strankami radi morebitnega pristopa.

Še isti dan je dr. Šusteršič to dejstvo oficijelno naznanil dr. Ivčeviću za narodno in Biankiniju za pravaško dalmatinsko stranko. Izrekel je, da je klub pripravljen pogajati se z obema hrvatskima strankama radi pristopa. Opozarjal je izrecno, da je konstituiranje le provizorično, da se olajšajo pogajanja za skupni klub. Oba gospoda sta izjavila, da se bodejo Hrvati o položaju skupno posvetovali.

Kakega oficijelnega sporočila o vspehu onega posveta dr. Šusteršič do danes ni sprejel.

Ravno tako, kakor Hrvatom, notificiral je dr. Šusteršič provizorno konstituiranje slovenskega centra tudi moravsko-češkima katol. narodnima poslancema dr. Hrubanu in dr. Stojanu, poslancu Barwinskemu za zmerno rusinsko stranko. Vsled tega so Rusini in poslanca Hruban in Stojan pristopili slovenskemu centru.

To so objektivni podatki v zadevi snovanja kluba za jugoslovanske poslance.

Resnica teh podatkov se vsak čas lahko dokaže. Vsak stavek predstoječega poročila stoji. Poročilo seveda ne obsega vseh podrobnosti, a bistveno je popolno.

Iz predstoječega poročila se razvidi, kako skrajno lojalno, trezno in odločno so nastopali katoliškonarodni poslanci.

Storili so s svoje strani vse, kar je bilo mogoče, da bi zabranili razkol jugoslovanske delegacije v dva kluba.

Šele, ko so Hrvati izjavili, da, ako se slovenski poslanci ne zjedinijo, osnujejo svoj hrvatski klub — hiteli so katol. narodni poslanci do konstituiranja slovenskega centra, da si ustvarijo v zadnji uri pred otvoritveno sejo organično zaslonbo. Izjavili so pa takoj, da so še vedno pripravljeni, pogajati se s hrvatskima strankama radi spojitve v skupni klub. Lojalneje in tre-

LISTEK.

Med Slovenci ob Renu.

(Piše Luka Arb.)

(Dalje.)

Essen.

Komaj pridem malo pred poldnem v župnišče, mi že pride pravil cerkvenik (Küster), da me čaka stara ženica od ranega jutra v cerkvi. Rada bi opravila izpoved. Vprašam župnika Bornewassra, če mi je že izposloval izpovedno pravico v Kolinu.

„Da in ne“, odgovori. „Stvar je ta: Kakor veste, je pisal dr. Laakmann ne meni, temveč župniku Reynersu, da pride slovenski duhovnik v Essen, če on to želi. Župnik Reyners me obvesti o pismu in mi ob enem predlaga, naj se vrši slovenski misijon pri meni, v župni cerkvi sv. Jedrti, ker je v moji fari več Slovencev in tudi oni lažje pridejo v to cerkev, ki stanujejo v okolici, nego v župno cerkev sv. Janeza. Jaz sem bil zadovoljen. To je odpisal Reyners Laakmannu. Ob enem je pisal tudi v Kolin nadškofskemu ordinarijatu po izpovedno pravico za Vas. Ker pa ni vedel Vašega imena, je zapisal v prošnjo samo: „Za tistega slovenskega duhovna, ki pride o Božiču v Essen, kateri ima izpovedno pravico v

münsterski škofiji, prosim spovedne pravice za kolinsko nadškofijo.“ Prošnja pride kmalu nazaj z opombo, da naj se naznani ime dotičnega slovenskega duhovnika. Spodaj je pa bilo zapisano: Fiat. Podpisan je bil generalni vikar.

„K sreči sem dobil med tem Vašo vizitko iz Homberga. Ker ni bilo družega dokumenta, jo pošljeva v Kolin. Odgovora sicer še ni, a ni dvoma, da pride v najkrajšem času. Vsak trenotek ga pričakujem. Sicer pa greste lahko z mirno vestjo v izpovednico, ker faktično Vam je po mojem mnenju podeljena izpovedna pravica že z besedo: Fiat.“

„Dobro, da jih kaj več ne čaka na izpoved“, sem si mislil. Ženico poprosim, naj počaka do popoldne. Do tedaj pride pač pisanje iz Kolina.“

Od veselja se je jokala stara mamica, ko jo ogovorim v slovenščini. „Oh, da so le prišli. Rada čakam še en dan, če hočejo; da so le prišli!“

Cerkev sv. Jedrti je krasna gotična stavba. Ker je zelo velika (prostora ima za pet do šest tisoč ljudi), nisem šel na prižnico, temveč pridigoval sem pred velikim oltarjem. Slovence, katerih je prišlo precej, sem prosil, naj gredo spred k obhajilni mizi, da me bodo lažje razumeli.

Po pridigi in litanijah grem brž prašat župnika, če je že kaj prišlo iz Kolina. „Še nič“, pravi. „Najbrže se je na pošti zakasnilo, kar je pri božičnem in novoletnem ogromnem prometu prav lahko mogoče. Le idite brez skrbi v izpovednico, ljudje čakajo.“

Kaj sem hotel? Šel sem in se tolažil kakor oni dijak, ki je rekel, ko je dobil spričevalo okrašeno z več dvojčkami: „Že mora tako prav biti, kakor so naredili gospodje. Saj so bolj učeni nego mi!“

Prihodnji dan 1. jan. piše župnik Reyners Bornewassru, da je dobil iz Kolina 31 dec. pismo, s katerim se mi podeljuje izpovedna pravica. Torej je le župnik prav imel!

Zadnji dan devetnajstega in prvi dan dvajsetega stoletja mi je bilo odločeno preživeti v Essnu. Posebnih slavnosti ni bilo zadnji dan leta razven nekaj strelav in upitja, ki sem ga slišal v sobo. Policija je za ta večer poostrila svoje naredbe, da omeji nerodnosti, ki so se navadno godile. Vse zakotne gostilne so morali točno o polnoči zapreti.

Prusi so začeli že lani novo stoletje, ker je Viljem Govorirad tako hotel. Eno celo leto čakati z govori, mu je bilo pre-

teško. Bolje prej nego nikoli! Gotovo je gotovo!

Občuten mraz je zaklenil vrata za starim devetnajstim stoletjem. Novo leto nas je presenetilo s snegom.

Popoldne smo imeli Slovenci cerkev samo eno dobro uro na razpolago, ker je bilo mnogo drugih pobožnosti; cerkev ni bila nikdar prazna. Kako lepo je donela slovenska božična pesem po krasni cerkvi:

Češčena si Marija Ti,
Vsa polna božje milosti!
Oj prosi za nas Dete Ti,
Ki v jaslicah leži.

Naših ljudi je bilo veliko, mnogo jih je prišlo iz bližnjega Altendorfa.

Prihodnje popoldne 2. januarja sem odšel v Berge-Borbeck. Medpotoma sem si ogledal mesto.

Essen ima nad 100.000 prebivalcev. Znano je mesto posebno po Kruppovih tovarnah za topove, v katerih dela do 30.000 delavcev. Precej velik del mesta tvorijo samo tovarne tega bogatina, ki je takorekoč posestnik države v državi. Sezidal je delavcem lepa stanovanja, bolnico itd. vedno napravi kaj zanje. Pravijo, da ni ravno trd in krivičen nasproti delavcem. Po veri je krščen protestant, a vere ima približno toliko kakor naša „inteligenca“, ki je „tudi“ krščena

z neje ni bilo mogoče postopati. Postopanje katoliško narodnih poslancev je tu bilo naravnost uzorno!

Da je pa to postopanje zajedno v pravem trenutku prekrizalo vse naklepe nekotjih intrigantov — tega seveda nekateri ne morejo odpustiti!

Ono intrigantstvo osvetlimo pozneje, ko bo de bila ura poračuna.

Za sedaj le še opomnimo, da ni še izgubljeno vse upanje, da Hrvati stopijo v naše kolo. Pri treznih hrvatskih politikih mora konečno prodreti prepričanje, da je le po oni poti, koja je takoj s početka začrtal dr. Šusteršič, mogoče zaprečiti, da se kranjski razpor razširi na vso jugoslovansko delegacijo in vsled tega seveda tudi na vse jugoslovanske pokrajine. Šusteršič je hotel razpor lokalizirati — drugi politiki pa ga s silo hočejo prenesti tudi drugam, nekateri vedo ma, drugi pa nevedé, zapeljani po brezvestnih intrigantih. Naloga treznih hrvatskih politikov je, tem spletkam narediti konec in ustvariti zopet hrvatsko-slovensko jedinstvo v okviru možnosti. Dogodki prihodnjih dni bodejo pokazali, če bode mej Hrvati prevladala struja trezne realne politike v blagor skupnih idealov hrvatskega in slovenskega naroda.

Zastareli zakoni.

Sedaj ob izpremembi na angleškem prestolu se peča javnost z zakoni, katerim je podvržen angleški kralj. Ti zakoni so zastareli ostanek iz dobe preganjanja katoličanov. Kakor znano, je Henrik VIII. odpadel od katoliške cerkve, ker mu papež ni dovolil, da bi spodil svojo prvo ženo in se oženil z dvorno gospico Ano Boleyn. Strast je premagala vest, in Henrik je odpadel od cerkve, da je vzel Ano za ženo. Njena hčr Elizabeta je pred cerkveno postavo nezakonsko dete, in da je mogla priti na prestol, je tudi ona ostala v krivi veri, se proglasila kot vrhovno poglavarico „anglikanske“ cerkve in je z najhujšo krutestjo preganjala katoličane. Kdor ni prisegel pokorščine nezakonski kraljici, je izgubil premoženje in glavo. Zato so se naredile stroge postave proti katoličanom, in se je zakonito določilo, da nikdar katoličan ne more zasesti angleškega prestola.

Temelj angleškemu prestolonasledstvu je zakon od l. 1700, imenovan »settlement«. Ta zakon ima pred vsem namen, da zagotovi protestantovski značaj angleškega prestola. Ozkosrčnost in netolerantnost one dobe, ki se je mrzlično bala vsake sledi kake katoliške misli, odseva iz te postave. Kralj mora biti protestant, izključen je od prestola tudi vsak, »ki se je spravil s katoliško cerkvijo«, ali ki je sprejel sveto obhajilo po katoliškem obredu, in kralj se ne sme poročiti z nobeno katoličanko. Če kralj prelomi katero teh določil, je ljudstvo odvezano od zvestobe do njega, in krona preide na najbližjega opravičenca, kakor bi bil pravi kralj mrtev. Od kralja se zahtevajo tudi posebna dejanja, ki ga označujejo kot protestanta: Pri prvi seji parlamenta ali na dan

kronanja se mora izreči zoper nauk o transubstancijaciji in se udeležiti obhajila po postavi anglikanske cerkve.

Pri tem omenimo, da je katoličanom splošno sicer dovoljen vstop v uradniške službe, a vendar so jim zaprte še razne važne službe. Tako n. pr. ne more postati noben katoličan podkralj na Irskem. Kolika krivica! Katoliškemu ljudstvu protestantovska nestrpnost ne privoščí katoliškega podkralja! Leta 1890 je skušal Gladstone odpraviti to smešno ozkosrčno določbo, a se je moral udati odporu parlamenta. Dru gačno kot na evropski celine je tudi stališče kraljeve soproge. Ona velja kot podložnica in je podvržena zakonom, med tem ko je kralj nad zakonom. Pač uživa nekaj privilegijev, a splošno velja le za kraljevo tovarišico — Queen Consort — in če postane vdova, prenehajo vsi privilegiji.

Ko zaseda Edvard VII. angleški prestol, se pač vprašujemo, koliko časa bo še v tej lepi deželi, kateri so papeži po svojih odposlancih povrnili kulturo, še trpelo nasilstvo onih, kateri so po jasni krivici odtrgali bogato, lepo državo od katoliške cerkve. Ta krivoverski razkol se je rodil v preštvu in se je hranil s krvjo nedolžnih žrtev. Živel je ob ropu in izkoriščanju in vzdihovanje nesrečnih Ircev ga je spremljalo skozi stoljetja.

Med angleškim izobraženstvom so razboriti duhovi, ki proučujejo domačo zgodovino in se povračajo v naročje kat. cerkve. Število konvertitov iz najvišjih stanov je v zadnjih letih naraslo, in tudi v anglikanski cerkvi sami se kaže močan povratak h katoliškim tradicijam. Posebno v obredih se obračajo angleški svečeniki od mrzlega protestantizma, in vladni anglikanci tožijo, da je markska anglikanska cerkev že notri kar podobna katoliški. In pri tem se tudi v javnosti vedno živeje čuti vnebovpijoča krivica, ki se godi katoliškim Ircem.

Ali naj pri tem preobratu samo prestol zastane v odrvenem protestantizmu?

Zmešnjava nad zmešnjavo.

O zadnjem banovej izjavi, katero je sporočil trgovskoobrtnej komori v Zagrebu, češ da je tudi na Hrvatskem veljavno le „ogersko“ državljanstvo, se pišejo zdaj razni komentari po hrvatskih opozicionalnih časopisih, dočim so uradni seveda z banovim tolmačenjem popolnoma zadovoljni. A vendar se je ban pred šestimi leti v hrvatskem saboru sam odločno zavzel za ono, kar zdaj zame tuje.

To se je pa zgodilo takole. Mažaronski poslanec Crnković je v saborskeji sednici od 18. novembra l. 1895. zagovarjal, da je tudi za Hrvatsko le „ogersko“ državljanstvo veljavno in da je ban glede tega svoje nazore spremenil, če misli, da se more rabiti na Hrvatskem izraz ogerskohrvatsko državljanstvo.

Ban je seveda na to trditev odločno odgovoril, da on svojih nazorov ne menja, kajti četudi je izšla leta 1879. postava o ogerskem državljanstvu, vendar je izdala ogerska vlada v sporazumku s hrvatsko vlado naredbo, da se za Hrvate ima rabiti

sami delali! Tvorničar je pa zato odklovan.

Nemške ladije vozijo na Kitajsko protestantovske misijonarje, ki naj bi razširjali ondi „čisti“ evanجيل. Na isti ladiji se nahaja poleg misijonarjev in celih skladov sv. pisma tudi množina malikov, katere proizvaja nemška industrija in prodaja za drag denar malikovalcem. Kaj se hoče, domačo obrt smo dolžni podpirati, pravijo!

Zmagovalnim Burom je poslala visoka glava telegram, v katerem slavi njihovo junštvo in zatrjuje, da so simpatije bratskega ljudstva in cesarja na njihovi strani. Ne dolgo potem si ista oseba ne upa sprejeti slavnega Krügerja, češ, da se Angležem ne zamerimo! In vendar se je izgovorila tolikrat samozavestno krlilata beseda: Mi Nemci se bojimo Boga, drugega pa nikoga!

Zanimivo je tudi, da je bil oče sedanjega Kruppa navaden ključavničar, mati je pa delala umetne cvetlice. Sčasoma si napravi mož tovarno, in sin že plačuje največ davka v celi državi.

naslov „ogerskohrvatski“ državljan. A ko je na to Crnković omenil, da on govori le o postavah in ne o naredbah, ga je zavrnil ban precej ostro, da je vse to sankcionirano od kralja in da mora tako ostati nespremenjeno.

Nato se je zavzel za banovo trditev tudi njegov oproda Tomašić, ki je celo zahteval, da se mora vse, kar je zajedniškega med Ogersko in Hrvatsko, zvati ogerskohrvatsko.

Slednjič je te nazore potrdil tudi najboljši hrvatski državoslovec profesor dr. Pliverić, ki je celo dokazoval, da bi se moralo zvati vse zajedniško „hrvatskoogersko“, ker to bi odgovarjalo še bolj duhu nagodbe. Ob enem je dr. Pliverić v svojem znamenitem govoru dokazal, da tako mislijo tudi vsi pošteti Mažari.

To je bilo l. 1895. A zdaj? Zdaj se ne najde nobeden tedanjih banovih privržencev, da bi branil še za naprej svoje nazore, ker je ban drugega mnenja ter zahteva samo „ogersko“ državljanstvo za celo Hrvatsko. In vendar je poslanec dr. Pliverić, ki zdaj trdovratno molči, v saborskeji sednici od 19. novembra l. 1895. javno konstatiral, da je bila izdana za Hrvatsko zares posebna naredba od ministerstva notranjih stvari — od samega Tisze — po kateri se ima na hrvatskem rabiti le izraz „ogerskohrvatsko“ državljanstvo in da ima tako glasiti tudi prisega.

Toda Mažari so videli, kako Hrvati od dne do dne popuščajo, kadarkoli oni od njih kaj zahtevajo, in da se večina hrvatskega sabora nikdar ne protivi, če se kršijo celo temeljni državni zakoni, so zavrgli tudi omenjeno naredbo ter zahtevali, da velja tudi za Hrvatsko postava iz l. 1879. glede državljanstva.

Tako so postali Hrvati v kratkem „ogerski“ državljan naproti jasnej postavi, katero so branili še pred šestimi leti isti, ki jo zdaj zame tuje, ter uvajajo ono, katero hočejo Mažari. Zmešnjava je v tem vprašanju nastala tako velika, da Hrvati zdaj sami ne vedo, so li hrvatski, ali ogerskohrvatski, ali hrvatskoogerski, ali pa samo ogerski državljan.

To se je pokazalo tudi že pri zadnjem popisu, kajti v rubriki o državljanstvu se v napotku ne pove, katero je državljanstvo na Hrvatskem, nego se zahteva, da se omeni zavičajnost prebivalcev na Hrvatskem. Prav za prav je državljanstvo hrvatskih prebivalcev le „hrvatsko“ celo po nagodbi od l. 1868; vsaj je tako nagodbo tolmačil sam ban Rauch.

A stvar je tudi čisto naravna, kajti če se smatra in priznava v nagodbi hrvatski narod političnim narodom in narod s svojim državnim teritorijem, potem mora imeti tudi svoje državljanstvo. Tudi za Mažuranića je še to veljalo, dokler ni Tisza uvel, kakor smo videli, „ogerskohrvatsko“ državljanstvo, z dovoljenjem banovim, ki ni hotel na noben način pristati na samo „ogersko“ državljanstvo.

Ta popustljivost bana Mažuranića je jako škodila, kajti Mažari so imeli zdaj že gotovo osnovo, kako bodo počasi imeli „ogersko“ državljanstvo. Ta izraz so faktično rabili precej od l. 1879., ali so pustili tudi oni drugi „ogerskohrvatski.“ Sedanji ban je branil poslednji naslov še l. 1895. morda le zato, ker je bil izzvan. Od l. 1895. do najnovejšega časa se je pripravljalo tla, na katera se je moglo presaditi „ogersko“ državljanstvo s popolnim uspehom v kljub vsem jasnim postavam, ki se takemu ravnanju protivijo.

Ne čudimo se niti najmanje banovim oprodam, da so mirno sprejeli najnoveje banovo sporočilo v „ogerskem“ državljanstvu, saj niso nikdar z osvedočenjem branili ono, za kar je bil njihov poglavar zavzet; pač pa se čudimo izmed vseh teh onemu možu, ki je gotovo z osvedočenjem in velikim znanjem branil pošteno stvar, da zdaj o vsem tem molči.

In vendar je dr. Pliverić najumnejši hrvatski državoslovec, katerega besede bi v takem položaju mnogo pomenile, ali on molči.

Tudi to je žalosten pojav v političnem življenju hrvatskega naroda.

Politični pregled.

V Ljubljani, 5 februvarija.

Prestolni govor. S cesarjevim prestolnim govorom je bil včeraj po običajnem ceremonijelu slovesno otvorjen avstrijski parlament. Udeležba od strani poslancev ni bila posebno živahna. Opazilo se je celo več članov gospodske zbornice kakor pa poslancev. Popolno odsotni so bili soc. demokratje, nem. radikalci, češki socijalisti in večina čeških agrarcev, a manjkalo je tudi več drugih mož. Prestolni govor je bil včeraj jeden najdaljših, kar se jih je sploh še prebralo pri otvoritvi parlamenta, objednem pa menda tudi še nobeden ni dal toliko povoda za raznovrstna časniška razmotrivanja, kakor včerajšnji. V gospodarskem oziru bodo posamnimi točkami z malo izjemami pritrdili gotovo vsi politični krogi, predvsem pa za blagor nižjih slojev vneti ljudski zastopniki. Drugače je pa z narodnostnim vprašanjem. Slovanom vlada ne bo ustregla s svojim načrtom, in nasprotstva, ki so že doslej dosegla vrhunec, se bodo s tem le še povečala. O ravnopravnosti vseh avstrijskih narodov v prestolnem govoru ni nobene besede, pač o potrebi ohranitve dosedanjih naprav v jezikovnem oziru. Te besede se čujejo nekako tako kakor nemški jezik mora postati državni ali ostati vsaj posredovalni jezik. To ne bo ugajalo Slovanom sploh, posebno pa še Mladočehom in morda jim bo ravno to dalo povod, da bodo posegli po znanih skrajnih sredstvih, po obstrukciji. Potem je pa osoda parlamenta zapечатena in lepi gospodarski načrt bo splaval po vodi. Krivda zato bi pa padla jedino le na omahljivo vlado. O ministru Rezeku pa že sedaj pišejo češki listi, da mu ne sme več biti mesta v kabinetu.

Volitev zborničnega predsednika.

Dan za volitev predsednika poslanske zbornice oficijelno še ni določen. Nekateri listi trdijo, da pride ta točka na dnevni red jutrišnje, po drugih virih, mej temi tudi „Nar. Listih“, pa še le sobotne seje. Še večja nejasnost pa vlada glede kandidata samega. Listi so v tem oziru kar nekako utihnili. Na površju vztraja izmed mnogih levičarskih kandidatov le še poslanec Vetter, ki pa menda niti pri vseh nemških strankah ne pride v poštev. Desniške stranke še vedno molče, kar je brzkone dokaz, da vse misli na izvolitev dosedanjega predsedstva: plem. Fuchs, Prade in Začek. Prememba je neki mogoča le pri drugem podpredsedniku, ako bodo namreč Čehi hoteli imeti na tem mestu katerega drugega moža. Ker Poljaki in Čehi kot najmočnejši desniški parlament. stranki ne reflektujejo na mesto predsednika, je ta sestava razmeram v parlamentu najbolj primerna in bi jej v skrajnem slučaju ne nasprotovali niti nemški levičarji.

Kriza v italijanskem parlamentu.

Te dni se vrši v italijanski poslanski zbornici precej burna razprava, ki so jo povzročili socijalisti, oziroma anarhisti. Tekom te razprave se je pokazala vsa politična nesposobnost italijanske Saraccove vlade. Vlada je namreč razpustila pred meseci delavsko komoro v Genovi radi državnemu redu nevarnih pojavov v tem društvu, a je pod pritiskom stavke, ki je baje nastala samo radi tega, dovolila novo ustanovitev. Na tozadevno vprašanje je odgovoril ministerski predsednik, da je moral tako postopati, ker mu novi društveni zakon veže roke. Interpelantje pa tega odgovora niso hoteli vzeti na znanje in so napovedali novo interpelacijo. Sonnino, Daneo in Lacava obžalujejo vladno postopanje ob času stavke ter jo pozivajo, naj s pospeševanjem gospodarskih koristi v bodoče prepreči take dogodke. V ime konservativcev se je pritoževal nad vlado Forrigiani, somišljenik Giolittijeve in Zanardellijeve frakcije Fulci pa graja razpust komore. Iz tega je razvidno, da se vlada ne more zanesti niti na jedno zbornično frakcijo in je torej prav lahko mogoče, da izide Saraccov kabinet iz tega boja poražen in bo moral demisionirati. Glasoval bo za Saraccov nasvet jedini Rudinijev klub. Kajpada se tudi po padcu sedanje vlade politično obzorje ne pojasni.

Kralj Edvard VII. in Burt. Takoj po smrti kraljice Viktorije je prebral lord Kitchener kraljevo proklamacijo, v kateri

se imenuje novi kralj tudi „najvišji gospodar nad Transvalom.“ Ta najnovejši naslov, katerega si ni drznila nadeti pokojna kraljica, akoravno je bil za nje vlade položaj v Južni Afriki večkrat mnogo ugodnejši, je dal povod angleškimi in drugim politikom za raznovrstna razmotrivanja. Nekateri menijo, da se je novi kralj navzel popolno Chamberlainovega duha in da komaj čaka, da se polasti vsega burskega ozemlja in zatre zadnjega Bura, drugi pa trdijo, da je hotel kralj s tem pokazati, da hoče Burom vrniti vse njih ozemlje ter zagotoviti Angliji le pokroviteljstvo oziroma vrhovno gospodarstvo nad Transvalom in državo Oranje. — Uganili bodo bržkone prvi, toda angleški državniki so menda sami prepričani, da sama beseda še ne zadostuje za aneksijo ptuje dežele.

Dewet v kapski koloniji. Komaj je nastopil vlado vrhovni gospodar nad Transvalom, in že je presenetila angleške kroge neprijetna vest, da je burski vodja Dewet z veliko armado udrl v kapsko kolonijo, in sicer na način, o katerem Angleži niti sanjali niso. Cel teden, ko je Dewet s svojimi možmi potoval po državi Oranje, niso Angleži ničesar vedeli o njem. Posamni angleški reporterji so sicer semtertje vedeli poročati o kakem boju z generalom Dewetom, a so se vselej zmotili v njegovi osebi. Sedaj je pa nakrat se prikazal v severnem delu kapske kolonije. Največja nevarnost preti najprej železniški zvezi pri Nauportu, potem pa kapski deželi sploh. Velik del burske armade je torej na kapski zemlji, Angleži pa stražijo le nekaj železniških zvez s primeroma neznatnim številom vojakov. Burska armada na jugu se kmalu združi. Tedaj morajo nastopiti Angleži z novimi močmi, ali pa poslati iz Transvala in Oranje na jug vse čete, s čimur bi pa zelo ustregli Burom na domačih tleh. Poleg na jugu bi se potem pričela nova nevarnost še na severu za Pretorijo, Johannesburg in zlate rudnike. — Angleži potrebujejo v sedanjem kritičnem času le jednega Deweta, ki bi jih rešil iz zagate. Burskega Deweta iščejo sicer že več mesecev, a ga še nimajo v pesteh.

Dopisi.

Iz Novega mesta, dne 25. jan. Preat „Slovenec!“ Kaj ne, lep pozdrav Vam tu-le pošljem. Čudno se Vam bo zdelo, kako si to človeče iz Novega mesta drzne, svoje zarujevalo pero s takim grdim črnilom mazati. A nikar se preveč ne čudite; vse je že bilo na sedanji umazani politični mizi in kar morda še ni bilo, lahko se pride. Vsaj imam tudi jaz upanje, da pridem na sled, in to prav v kratkem, tistemu pobalinu, kateri je na čelo Vaše sobotne številke zapisal ta za Vas tako častitljiv pozdrav „Preat!“ In veste morda že, kje? Gotovo še ne, vsaj Vam tega še nisem povedal, a povedati Vam hočem, da se je to pobalinstvo zgodilo v naše novomeški kavarni! Ako bi se kaj enakega zgodilo v kaki zasebni hiši ali v bralnem društvu, kjer veje liberalen duh, no, naj bi že bilo, če kdo liberalne jeze nad „Slovencem“ ne more značajneje znositi, kakor s tako podlimi sredstvi. Toda v Novem mestu, kjer imata liberalci in klerikalec oba skupaj le 1, reci eno kavarno, mora vsakdo le nekoliko pametno misleči človek, naj bo že beli liberalci ali črni klerikalec, priznati, da tako skrunstvo na javnem prostoru znači le skrajno blaziranost liberalcev. In ako je takemu „možu“ nedolžni papir že res tako na poti, vsaj ga ni treba brati, ne sili ga nobeden, ozirati bi se pa moral vendar vsaj na tukajšnjega kavarnarja; on pač ne more zato, da prihajajo k njemu ne samo razsvitljene liberalne majestete našega mesta, temveč tudi precej onih revčkov, „Sl. Narod“ tako priljubljenih „klerikalnih podrepnikov“.

Kaj bi pač počeli „Narodovi“ ljubljenci, ako bi jim kdo na „Narod“ pisal: Preat „Slovenski Narod“! Ubogi kavarnar bi trpel škodo, seveda samo za nekaj časa, in kaj bi pač „Narod“ na to prinesel o svojem košu, to, če se ne motim, smo že pred kratkim od neke drugodi zvedeli. No, mi smo bili zaradi tega sramočenja tihi, in kavarnar radi tega nihče ne opušta. Pisatelj

teh vrstic hodi popolnoma svojo nepristransko pot, toda zgraža se mu celo kot nevtralnemu človeku, ko vidi, da naša narodna napredna stranka v takem smrdljivem blatu hodi svojo — rakovo pot!

Dalje v to polemiko se spuščati, zdi se mi pod častjo, a dotičnemu svetujem, da naj v prihodnje pusti pri miru „Slovenca“ v javnih lokalih; če ga pa že njegov liberalni svinčnik res tako srbi, naj svoje na tak podli način izražene napredne misli ovekoveči kje drugje.

Moj jezični košek še ni prazen. Imam še nekaj, kar bi Vas morda zanimalo. Nekaj prav delikatnega, kar bi pod normalnimi razmerami sicer ne spadalo sem, toda ker je stvar že javna, smem tudi jaz nekoliko indiskreten biti. Kaj pravite k novo osnovanemu društvu liberalnih mamic in „frajlcov“. Veste že, kaj jaz pravim? Nič, prav nič, smejem se le, sladko ginjeno se smejem! A po smehu pride rad jok, kakor za solncem rad dež lije; in tudi jaz se moram bridko jokati, ko me prvi smeh mine. Zakaj se jočem, in z menoj vred se joče vsako ponosno žensko srce, vsaka družinica bogatih palač do najrevneje beraške kočice, kjer krščanski duh še ni okusil one novodobne podlosti in sprijenosti, koja tira in žene tisoče in tisoče družin v ječo in verige nasladnosti, sprijenega okužnega življenja, o tem, ako mi čas dopušča, hočem prihodnjič več spregovoriti.

Za sedaj in v najprvi vrsti se mi smili ubogi Bleiweis v Ljubljani. Da, res, usmiljenje imam z Vami, gospod doktor, lepo reč si bodete na glavo nakopali. Vsaj imate že vendar več ko preveč opravka na Studencu, še več seveda v Ljubljani, kaj boste vendar sedaj počeli, ako bode iz tega „telovadskega društva“ res kaj hruha. Trd bo, trd, in grozno kisel in grenak za Vas, gospod doktor, to Vam že kar naprej povem. Jaz sicer nisem zdravnik, a ko sem bral pravila teh modernih amazonk, vsilila se mi je nehote v glavo pozitivna, jasna diagnoza o stanju teh bolnic: „Zmešalo se jim je.“ Da, zmešalo, grozno smešalo, kakor se le more zmešati ženskam à la dr. Tavčarjevi in njenemu dvoru.

Ubogi Ivan, tudi tebe obžalujem, prav prisrčno obžalujem! Daleč si že prišel, in kakor si pred kratkim pisaril in šušmaril o nekem „zgubljenem Bogu“, tako sedaj lahko sedež k pisalni mizi in pišeš „o zgubljeni ženi“. In ne bo dolgo, ko se boš, moj dragi dični Ivanek, tudi ti zgubil. A do tedaj, in dokler ti v kratkem ne povem še kaj dičnega o telovadskem društvu, kateremu te jaz, brez skrbi, da bi me ti zatožil, kar samolastno ustanovitelja postavim, kličem ti: Bodi mi zdrav, Ivan, in tvoja Ivanovna!

Ivan Francetov.

Iz Boh. Bistrice, 1. febr. se nam piše: Lansko leto je po naši župniji razsajala — davica. Komaj smo se te znebili, že se je pritepla druga morilka med mladino: nevarna škarlatinka. Bolnih je krog 50 otrok. Umrlji so do sedaj trije, med temi dva šolarja.

S šolo smo danes prenehali. Do 20. t. m. je ustavljena. Upamo, da dotlej bolezni poneha.

Zime, kakoršno imamo letos, stari možje pravijo tako, že mnogo let ni bilo v Bohinju. Do minolega tedna bili smo v dolini skoraj brez snega. Ob solnčnih krajih so cvetlice: trobentice, teloh in druge napovedovale spomlad. Pa prehitro. Pregovor pravi, gosposka in zima ne prizaneseta. In res! Danes sneži, kakor še ni to zimo.

Ljudem je sneg dobro došel. Sedaj jim bo vsaj mogoče spraviti krmo in les z gora domu.

Rojenih je bilo v minolem letu 41; umrlo jih je 46. Poročenih pa 10 parov. Po zadnjem ljudskem štetju ima župnija 1457, občina pa 1664 duš.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 5. februvarija.

Občinski svet ljubljanski se bo nocoj posvetoval, ali naj „Slovenca“ toži. Mi to tožbo mirno pričakujemo. Ker bi mi bili prisiljeni, priti z vsem na dan, česar doslej iz raznih ozirov nismo hoteli priob-

čiti, in ker bi se to perilo pralo javno pred sodiščem, kar je še neprijetneje, nego notice v časopisju, bi taka pravda ne služila ugledu ljubljanskega mesta. Vsi gospodje občinski svetniki menda še ne vedo, kaj v s e m i v e m o.

Inženjerji in ljublj. obč. svet. Z Dunaja se nam piše: V tehniških krogih sem zvedel, da utegne kredit ljubljanskega mesta med tehniko zelo pasti. Inženjer Wag en f ü h r e r ima za svoja dela pri elektrarni še zahtevati okolo 25.000 K, katerih pa ne more dobiti, vključ temu, da je vmes tudi njegova k a v c i j a, in grozi, da bo poklical na pomoč vlado, oziroma sodišče. To bi bil velik škandal za Ljubljano, tembolj, ker volivci mislijo, da so računi elektrarne že v redu. Vsekako bi bilo želeži v interesu ljubljanskih volivcev, da se ta zadeva ne obravnava v tajni, ampak v javni seji. Volivci žele pobližje spoznati denarni položaj in denarne operacije obč. sveta. Bilo bi zelo žalostno, če bi se izkazalo, da nepravilno izvoljeni Ivan Hribar sicer mogočno razpolaga z inženjerji, a jih konečno plačati ne more.

Premembe pri pošti. Poštar Al. Ravnikar v Cirknem je premeščen v Ljubljano k poštneemu uradu 3 in uvrščen v I. razred, 4. stopinja. Poštna poduradnika Fr. Srebotnjak v Ljubljani in poštni odpravnik Fr. K r a m a r v Novem mestu sta menjala službi. Začasni poštni slugi Vin. L e b a n, Št. K u m p in Jos. M e s o j e d e c v Ljubljani, Ant. R i n k v Novem mestu, Jos. B e n k o č v Šempetru, Nik. D o r o t i c h v Pulju, Fr. M i h e l i č, E v g. M o s e t t i g in K. M i l k a v Trstu in Jan. C i g o j v Gorici so postali definitivni.

Javno predavanje. Jutri v sredo ob 1/2 8. uri zvečer predava v veliki dvorani »Katol. Doma« č. g. dr. Matija Prelesnik o slovenskem prepovedu. Vstop vsakemu prost. K obilni udeležbi vabi odbor »Slov. kršč. soc. zvezek«.

Pogreb škofa Mraka. Iz Marquette, Mich., se poroča: — V tukajšnji katedrali je bil pokopan v soboto 5. jan. pokojni mil. g. Ignacij Mrak, titularni škof antinoški z vso častjo svojega vzvišenega stanu. F. Ks. Katzer, nadškof iz Milwaukee, Wis., je pel pontifikalno sv. mašo - zadušnico, za katero je imel škof Richter iz Grand Rapids Mich., žalni govor. Poleg teh so bili tudi navzoči, škof Eis iz Marquette, škof Foley iz Detroita, generalna vikarja Msgr. Fox iz Greon Bay in Msgr. Langner iz Ne-gaunsee, poleg teh pa še veliko število duhovnikov in lajkov iz različnih škofij. Po končanih obredih je bilo truplo častitljivega škofa položeno k počitku poleg škofov Barage in Vertina. Naj v miru počiva!

Pogreb gospe grofinje Blagay-Ursini se je vršil včeraj jako lepo in slovesno. Pokopal je č. g. dekan Sitar ob asistenci domačega in Kopanjskega župnika ter g. kapelana iz Šmarja. Pogreba se je udeležilo veliko število gospode. Pri pogrebu je bila sestra ranjega grofa baronovka Matilda Lauer s svojima hčerama, baronovka Schurz in baronovka Blechinger. Baronessa Terezija se radi boleznii ni mogla udeležiti pogreba. Udeležila se je pogreba polnoštevilo rodbina barona Lazzarinija iz Smelednika. Tudi odlična gospoda iz okolice je bila zastopana v obilnem številu. Pevski zbor iz Šmarja je zapel pred grajsko kapelo in grobiščem »Nad zvezdami« in »Jamica tiha«. Pri sv. maši v podružni cerkvi je zapel pevski zbor prav precizno latinsko mašo. Vsa čast mu!

Promocija. G. Matevž S e n č a r, c. kr. avskultant pri dež. sodniji v Ljubljani in n. a. častnik je bil promoviran v sredo 6. t. m. v Gradcu doktorjem prava.

Slovensko trgovsko društvo „Merkur“ s sedežem v Ljubljani je imelo v nedeljo v svojih društvenih prostorih I. r e d n i občni zbor. Udeležba je bila pičlejša nego na ustanovnem shodu. Izmed udeležencev je bila večina trgovskih pomočnikov, izmed trgovcev smo opazili le neznatno število, kar je le obžalovati. Trgovsko in obrtno zbornico sta zastopala predsednik Kušar in tajnikov namestnik dr. Murnik. Predsednik pripravljalnega odbora g. Ferdo K e r s n i k star. je otvoril občni zbor, povdar-

jajoč, da bode društvena naloga skrbeti za strokovno in duševno naobrazbo svojih članov, zato bi morali tako društvo tudi trgovci sami pozdravljati, ker v sedanjih časih morajo imeti sposobne in izobražene pomočnike, na katere se morejo zanesti. Ob splošnem pritrjevanju je pozdravil sklep trgovske in obrtne zbornice za ustanovitev slovenske trgovske akademije. Povdarjal je, da bode za posredovanje služb treba velikega aparata. Pozivljal je k delu za društvo, čegar smoter bode tudi varovati koristi trgovskih nastavljenecv, ki so doslej popolnoma osamljeni in brez zaščite. Društvu je treba članov, kajti beračili ne bodemo. Iz svoje moči moramo kaj storiti! Govornik je naznanil, da ima društvo v Kranju že 28 članov, 7 članov v Ptujju, nekaj v Savinjski dolini, pa tudi po Dolenjskem se bode skoro pričelo gibanje. Tajnik Železnikar je poročal, da je društvo dobilo prostore v »Narodnem Domu« 3 sobe za letnih 200 gl. Društven je bil predlog, ki ga je sprejela trgovska in obrtna zbornica za ustanovitev trgov. akademije. V kratkem izide prva številka »Slovenskega trgovskega vestnika«. Pri volitvi odbora so bili izvoljeni: predsednikom ces. svetnik g. Murnik, ki se seve zborovanja ni mogel udeležiti, podpredsednikom g. Ferdo K e r s n i k star., v odbor pa izmej trg. nastavljenecv gg. Jagodic Avgust, Anderwald Fran, Babnik Ivan, Drčar Josip, Kessler Ignacij, Kostevc Ivan, Magdič Pavel, Mulaček Fran, Sjavovic Ferdo, Železnikar Avgust; izmej trgovcev: Jebračin Ivan, V. Rohrman, J. Lavrenčič, Al. Lilleg, Leop. Schwentner; izmej podpornih članov dr. Jož. Kušar, dr. Viktor Murnik, H. Lindtner. V razsodišče je bil izvoljen dr. Triller, pregledovalca računov sta gg. Anton Gerkman in Rihar. Oddanih je bilo 71 glasov. Pri slučajnostih je omenjal g. Železnikar, da se v Ljubljani še dobe tvrdke, ki dajo učencem po oprostivti 12 gl. na mesec plače, da se po deželi dobi trg. pomočnike, ki do 2 ure popoldne v nedeljah ne pridejo do kosila itd. Dr. Kušar je pozdravljaj slov. trg. akademijo s tem, da je izrazil upanje, da bodo šefi posiljali svoje učence v akademijo. Mi si trgovsko akademijo predstavljamo drugače. Kušar je govoril dvakrat in posebno povdarjal naprednost, kakor bi kdo bil proti naprednosti. Napredni smo lahko in samo lažiliberalni ne. Sploh bi dr. Kušar bolje storil, da bi svoje »podpore« ne izrabljaj v to, da bi on v strokovnem trgovskem društvu spuščal vodene svoje govorance. Večji napredek in večja naprednost bo, če njegovih govoranc ne bo. Trgovsko društvo trgovcem! Govorili so še g. Pfeifer imenom članov iz Kranja, g. Zupan, ki je želel, naj se da pripravljalni odbor slikati in na čegar predlog se je nabralo za slov. trg. akademijo nad 80 K, g. dr. Murnik je zaključil vrsto govorov s pozivom, naj gre vsak na narodno delo. Ako je dober Nemeč, ki kriči »Heil«, je slab Slovenec, ki kriči samo »Živio«. Došel je tudi brzjavni pozdrav hrvatskega trg. društva »Merkur«, katerega so pozdravili zborovalci s pesmijo »Liepa naša domovina«. Predsednik je zaključil občni zbor s klicem po slogi. Koncem poročila opomnimo, da so tudi nemški trgovski uslužbenci pri osnovnem delu za svoje nemško društvo. V raznih točkah si bodeta ti dve društvi gotovo nasprotovale, a pri borbi za nedeljski počitek naj bi udarila skupno!

Namestnik dr. Dominkuša. Začasni namestnik umrlega odvetnika dr. Ferdinanda Dominkuša v Mariboru je od štajarske odvetniške zbornice imenovan dr. J. G l a s e r.

Iz Celja. „Svoji k svojim“ to je teorija, „Noblesa k Nemcem“, to pa praksa našega narodno gospodarskega boja. Žalibože, da se Nemci od svoje strani tako trdno drže gesla „Svoji k svojim“, dočim je med Slovenci še vedno mnogo takih, kateri se dosledno izogibljuje slovenskih trgovin in če bi bilo tu vse še ceneje in še boljše. Čudno pa je, da sta še dve slovenski družini v Celji, katerima se ne more za-meriti trgovina znanega „nemškega mučnika“ Pollaneza.

Kdo se ne drži programa? Ob 25letnici „Edinosti“ izšel je ponatis prve številke „Edinosti“ iz l. 1876. Na uvodnem mestu ima ta številka listov program, katerega zadnja točka se glasi: „Z verskimi zadevami se ne bo pečal in le to želi, da vsak ohrani mirno in čisto vest, pa bo njemu in vsem prav.“ Strašno mirno vest bodo imeli gospodje okoli „Edinosti“, ako se ob 25letnici spomnijo te točke svojega programa.

Gonja proti parolinu g. Petra Majdiča v Celju. »Marburger Zeitung« in »Obersteirer Blatt« hujskata nemške Gornještajerce, naj postavijo pod kap potovalca g. Petra Majdiča iz Celja. Taka gonja je Slovencem v resen poduk. »Svoji k svojim!« Slovenski »Mercur« v Celju Nemcem leži globoko v želodcu. »Majdič bo še konkurz napovedal, če ga bojkotiramo«, tako je zinila ne davno neka brumna nemška duša. In res nemški trgovci so bojkotirali slovensko Majdičevo moko, nemško prebivalstvo pa nemško Scherbaumovo moko, katere je trgovcem obležala. Posledica tega je bila, da so nemški trgovci počasi nazaj priromali k g. Majdiču, kateri je v svoji lastni zalogi začel več prodajati, tako da je moral zalogo v zadnjem času razširiti. Nemški paromlinar Scherbaum pa je rekel, da z Majdičem noče konkurirati, — ker za tako konkurenco pride konkurz!

Dogodbica s celjskega plesa. On je Nemeč — slovenskega imena. Ima malo trgovino, v kateri zaničuje vse, kar je slovenskega — samo grošev slovenskih ne. V svojem zasebnem življenju je spoznavalec prosti ljubezni. Ne meneč se za prepričanje drugih približal se je na veteranskem plesu neki nemški devi s predlogom, kateri je spravil pošteno dekle v umljivo razjarjenost. Kakor ogenj se je razširila vest o našem kavalirju po plesni dvorani in s trdimi pestmi in še trdnimi nogami spravili so ga ob žvižganju cele dvorane — na cesto. Naš junak videvši, da nemške deve nimajo zmisla za prosto ljubezen, se je z gnjevom obrnil od Schönererjancev ter šel k mokračem, kateri so imeli isto noč svoj ples »pri zelenem travniku«. No, tam se mu ni bilo treba bati, da bi ga pogladi na prosto.

Zanimivo. Tržaški slovenski trgovski pomočniki so ustanovili tečaj, v katerem člani konsumnih društev poučujejo v računstvu in knjigovodstvu. Tržaškimi Slovencem konsumna društva torej niso poseben »bavbav«.

Čaranje v Istri. Priznati se mora, da znajo nekateri komisarji pri ljudskem štetju v Istri izborna čarati. Iz Hrvatov strahovito hitro naredo Italijane. »Naši Slogi« se poroča, da so samo v Pulju magistratni komisarji 10.000 Hrvatov upisali za Italijane. Ali bode vlada posegla v to »čaranje«?

Ljubljanske novice. — Kunčič okraden. Kandidata Kunčiča opeharil je hlapec J. Kamnikar za 43 K. Hlapec je prodal premog, denar je pa obdržal in šel lumpat. Ko je hlapcu denar pošel, vrnil se je skesan v Ljubljano, kjer mu je za pokoro preskrbela policija, katerega je aretovala. — Rabijaten hlapec. Predčera je hlapec Anton Petrič, stanujoč na Ambroževem trgu št. 7, čez mero nasrkal vinca. Vinski duhovi so ga tako razburili, da je prišedši domov z vilami lopnil po glavi hlapca Jurija Smejca in ga precej poškodoval. — Po stopnjicah padla je na Dolenjski cesti zasebnica Helena Švigelj. Pri padcu se ji je odprla žila ter bi bila skoro izkravela. Prepeljali so jo v bolnico. — Desertiral je korporal 27. pešpolka J. Zmug. Ušel je, kakor poročajo, iz Maribora. — Ogenj nastal je v petek zvečer na Dolenjski cesti št. 8 v kleti prodajalnice g. Fajdige. Ogenj so zapazili še o pravem času ter ga zadušili, vendar je škoda 100 K. — Prijazen delodajalec. Karol Vondra, izdelovatelj zobotrebničkov na Rimski cesti št. 17., udaril je svojo delavko Jerič Marijo tako po nosu, da se ji je vtila kri in je omedlela. Vondra je naznanjen sodišču radi lahke telesne poškodbe. — Mir oz v bode danes zvečer priredila po Ljubljani ob pol 8. uri vojaška godba 27. pešpolka v spomin zmage pri Oeversee. Jutri zjutraj bo budnica. — Ljubljanski Nemci so v petek poslušali celjsko mestno godbo. Vojaške godbe niso dobili, ker je bil namen veselice ultranemšk. — Povo-

zil je nek voznik na Dunajski cesti žel. čuvaja Pozniča. — V gostilni pri Habiču na Martinovi cesti so se včeraj rukali vojaki 27. pešpolka in 4 policaji. — P o o d g o n u so te dni poslali v Litijo ključ. pomočnika in znanega postopača Viktor Malija. Predčera se je Mali v Litiji vtihotapil v vlak in se zastoj pripeljal v Ljubljano. Sedaj je mož v »špek-kamri!« — Gospa Irma Polakova bođe pred svojim stalnim engagementom na zagrebškem gledališču nastopila prihodnjo soboto in nedeljo v Zagrebu v »Boccaciju«. Tudi v četrtek teden bođe gostovala v Zagrebu. — U m o b o l e n. Pred dnevi smo poročali, da je neki Anton Adamič z Vrhniko kradel po ljubljanskih prodajalnicah in bil pri tem svojem delu aretovan. Sodnijski zdravnik je sedaj spoznal, da je Adamič umobolan.

Liberalne žabe na Gorenjskem. Potres v Gorjah napoveduje »liberalni Gorenjec« v dopisu iz Gorij pri Bledu. O deželnem poslancu g. Azmanu piše: »Tak zastopnik ne zasluži drugega, kakor da mu volilci izrečemo nezaupnico, katero hočemo v kratkem poslati v vse časopise na Kranjskem. Radovedni smo le, ali bođe pravični »Dihur« in »Slovenec« tudi sprejel isto«. Take grožnje so res prav primerne za predpust. Kaka bođe napovedana nezaupnica iz Gorij in kak pomen ima, kaže nam izid državnozbornih volitev. V Gorjah je imel dr. Šusteršič 342 glasov, Jelenec 15, Pogačnik 144, Pirc 11. Kaj ko bi se »Gorenjčevi« pristaši spomnili tiste žabe, ki je počila, ker se je preveč napenjala.

Poročil se je 4. t. m. na Vrhniko gospod Fran Tršar ml. z gđ. Mici Tršar roj. Kotnik. Čestitamo!

Umril je v tržaški bolnici 3. t. m. zvečer gospod Andrej Mušič, sin ugledne rodbine iz Senožec, v dobi 44 let. Pokojnik je bil dalje časa nadzornik tržaške hranilnice in posojilnice.

Catalogus cleri ljubljanske škofije za l. 1901, ki je pravkar izšel, kaže 593.814 katoličanov z onimi vred, ki bivajo v tujini. Duhovnikov z redovniki vred je 650. Umrlo jih je lani 15. Župnij šteje ljubljanska škofija 289, dalje 1 vikarijat, 4 stare kapelanije, 20 ekspozitur in 227 kapelanij. Izpraznjenih služb je: 1 kanonikat, 24 župnij, 7 ekspozitur in 86 kapelanij. Podružnic šteje ljubljanska škofija 1001.

Zbirka ljudskih iger II. zvezek izide koncem tekočega tedna, na kar opozarjamo naša bralna in delavska društva. Drugi zvezek bođe obsegal šaloigre v jednem dejanju s samo moškimi ulogami »Vedeževalka« in »Kmet — Herode«, s samo ženskimi: »Jezana nad petelinom in kes« in veseloigra v treh dejanjih s samo moškimi ulogami »Carin tesar«. Cena ostane ista, kakor pri prvem zvezku. Naroča se lahko naprej pri založništvu: »Slovenska krščanskosocialna zveza« v Ljubljani ter dobe naročniki, ki se oglase naprej, II. zvezek takoj, ko izide.

Pustno nedeljo priredi »Katoliško rokodelsko društvo« v svojem domu veselo z igro.

Nov gostilničar v Rokodelskem domu. Prihodnji četrtek dobi tukajšnji Rokodelski dom novega gostilničarja. Gostilno prevzame g. Josip Jelovšek. Priporočamo ga somišljenikom.

Na Dobravi pri Kropi so s 1. februarjem dobili poštnega sela in je Dobrava odslej sklenjena s pošto Podnart. Naj se torej blagovolijo časniki in razna pisma pošiljati mesto P. Kropa odslej P. Podnart. Popravi naj se tudi znana himna: »Dobrava se podala je...«

Radecki v ljubljanski »Zvezdi«. Znano je, da je napravil model za Radeckega doprsni kip v »Zvezdi« slavni umetnik Fernkorn. Model se je hranil od l. 1860, ko so postavili doprsnik v Ljubljani, v c. k. livarni za umetnine (K. K. Kunst Erzgiesserei) na Dunaju. Z dovoljenjem ministra za uk in bogočastje pa so sedaj prenesli model v dunajski arsenal, kjer bo na ogled v veliki pritlični dvorani vojnega muzeja.

Pri Hujanskem mostu poleg Kranja so fantje sinoči zabodli kamnoseškega pomočnika Jožefa Škofiča z Jame. Bil je na mestu mrtev.

Kranj šteje po najnovejšem ljudskem štetju 2473 prebivalcev brez dijakov, ki so bili 31. dec. na počitnicah.

Blisk in grom. Na svečnico zjutraj je v Ljubljani grom z močnimi bliski vzdramil Ljubljančane. Tudi iz drugih krajev smo dobili taka poročila. S Homca pri Kamniku se nam piše: »Nad Homcem je na svečnico zjutraj okoli 6. ure večkrat zagromelo ter se zabliskalo med dežjem in snegom.« — Enako poročilo smo dobili iz Št. Vida na Dolenjskem.

Celjski Slovenci, osnujte gasilno društvo! »Vahtarica« v varnem zavetju svojih visokih zaščitnikov v raznih državnih službah večkrat prav nesramno namiguje, če ne bi kazalo, da bi celjski ognjegasci odrekli svojo pomoč, ako bi pri kakem odločnem Slovence v okolici gorelo. Tako pripravljajo za vse dovtetne celjske janičarje za vsak slučaj in prav verjetno je, da so celjske kukavice tega tudi zmogne. Predno se kaka nesreča zgodi, vprašamo celjske narodnjake: Ali ne bi kazalo osnovati slovenskega gasilnega društva? Gospod Majdič s svojim velikanskim podjetjem in okoliška občina ter razni denarni zavodi imajo gotovo dovolj denarnega kapitala in tudi dovolj sposobnih močij v ta človekoljubni namen na razpolago, s katerim si pripravijo gotovo in zanesljivo pomoč ob raznih elementarnih nesrečah. Na delo torej!

Za nemško šolo v Šoštanj so pričeli beračiti Nemci po svojih listih.

Ljudsko štetje v Gradcu. Zvedeli smo že nebroj kričečih zgledov, s kolikim nasiljem skušajo ohraniti izvestni krogi nemški značaj najbolj nemškega vseh nemških mest v Avstriji. Samo ob sebi umevno, da so vsilili uradniki in zasebniki vsem Slovencem, ki so le količkaj od drugih odvisni, nemščino za občevalni jezik. Pripetilo se je celo, da so uradniki samovlastno črtali slovensščino kot občevalni jezik, češ v Gradcu ni drugega in ne sme biti drugega občevalnega jezika ko nemščina. Pozivljemo vse naše državne poslance, da se o priliki z vsilo upro proti takim dvomljivim izrazom, kakor je občevalni jezik, ki jih naši narodni nasprotniki tako zlorabljajo proti nam. — Značilno je za razmere na Štajerskem dejstvo, da objavljajo listi rezultate ljudskega štetja sicer z uzorno natančnostjo, a skrbno in dosledno pozabljajo objavljati, koliko ljudi se je oglasilo za ta ali oni občevalni jezik. Kaj se navzlic svoji spretnosti vendar boje svetu povedati številke, kako močno je nemštvo na Štajerskem?

V trebuh ustrelil je v Rojanu Ivan Plesničar 18letno Antonijo Krapež. Deklica ni hotela iti z njim na neko botrinjo češ, da jo niso povabili. Plesničar je v šali pomeril nanjo s puško, ki je bila pa nabasana, in v trenutku je ležala Krapež prestreljena na tleh. Ko je mladenič videl grozno posledico neumestne šale, zbežal je kakor neumen iz hiše, ter ga do sedaj še niso našli. Bojijo se, da se je v svojem obupu usmrtil. Deklica je umrla v bolnici.

Kriza v puljskem občinskem zastopu. Iz puljskega obč. sveta so izstopili obč. svetniki Kofijač, Čermak in dr. Kesslitz, ker ne marajo nositi več odgovornosti za razne denarne operacije puljskega občinskega sveta.

Socialno - demokratska agitacija. »Rudeči Prapor« predlaga, naj se v vsakem kraju, kjer prebivajo sodrugi, ustanovi poseben odbor za socialističen dnevnik, kateremu bodi naloga, skrbeti za potrebni trud in nabirati naročnike. Dne 1. majnika t. l. naj se priredi v vsakem kraju veselica, katere čisti dohodek bodi namenjen ustanovitvi dnevnika.

Iz Amerike se poroča, da je v Calumetu Mich v Osceola rudniku ubilo rojaka Matijo Nika, doma iz vasi Toplice, župnija Planina, okraj Črnomelj. V Ameriki je bil še-le šest mesecev.

Zverino v človeški podobi so imeli včeraj pred seboj graški porotniki v osebi že večkrat kaznovanega Jožefa Dobererja. L. 1896. je Doberer v žensko preoblečen prišel k posestnici Mariji Mandl v Bärnbach na Štajerskem, ki je bila sama doma, ter jo pobil s sekuro, povrh ji pa še prerezal vrat. Po storjenem strašnem dejanju je morilec popolnoma mirno pojedel večerjo, katero si

je pripravila Mandl. Prav nič ga ni motila v krvi ležeča njegova žrtev. Uropal je morilec samo 3 K, ker Mandl ni imela v hiši več denarja. Morilec so dobili še-le lani v pest na Ogerskem. Obsojen je bil na do smrtno ječo.

Nesreča. Dne 29. m. m. so se v Novem mestu splašili konji hlapcu J. Drgancu. Voz se je v diru prevrnil in znatno poškodoval dekle Marijo Okički.

Otrok zgorel. Marija Cajhen iz Sneberja je 28. t. m. popoldne pustila dva dve in dve in pol leti stara otroka brez varstva pri razbeljeni peči. Po pretoku petih minut je našla dveletnega Jan. Martinčiča v ognju. Vsled opeklin je otrok še isti večer umrl.

Kmetijska zadruga za mariborski in ptujski okraj s sedežem v Slivnici je imela dne 3. februarja v zadrugi pisarni v Račah prvo glavno skupščino. Predsednik gospod Anton Mlakar otvoril skupščino ter pozdravi vse navzoče. Potem povzame besedo gospod prefekt Korosec iz Maribora, razloži na kratko pomen združništva, opominja navzoče k medsebojni krščanski ljubezni, ki je podlaga vsakega uspešnega združnega delovanja, ter razlaga tudi potrebo pristopa k centrali. Gospod Fr. Pišek poroča o delovanju zadruge. Zadruga ima tik kolodvora svoje skladišče, ki je vzorno urejeno. Promet polletnega delovanja je iznašel 51.802 K. Ves čisti dobiček se je določil za rezervni fond. Zadrugarji so se potem razgovarjali o bodočih korakih ter se razšli navdušeni za združništvo. — Kmalu priredi zadruga večje zborovanje v pouk in vsposbudo vsem kmetom združnega okrožja.

Meteor. mesečni pregled. Minoli mesec prosinc je bil suh in mrzel. — Opazovanja na toplomeru dajo povprek v Celjskih stopnjah: Ob sedmih zjutraj — 7,2°, ob dveh popoldne — 1,7°, ob devetih zvečer — 4,7°, tako da znaša srednja zračna temperatura tega meseca — 4,5°, za 2,2° pod normalom. — Opazovanja na tlakomeru dajo 739,8 mm kot osrednji zračni tlak tega meseca, za 3,8 mm nad normalom. — Mokrih dni bilo je 7, padavina, skoro sam sneg, znaša 39,2 mm.

Plod laške kulture. V Lovranu so laški pobalini na cesti napadli pomorskega kapitana Hrvata Ivana Tominiča. Bili so po njem s koli toliko časa, da se je gosp. Tominič zgrudil. Na to so lopovi pobegli.

Pod odejo zadušil se je v Dobričah na Koroškem delavec Dominik Dequardi. Po noči se je preveč odel z odejo.

Iz Zagreba. Umril je v Zagrebu upokojeni župnik Štefan Vidmar. Bil je pred leti delaven tudi kot pisatelj. — Ubegli urednik Fleischer je došel v Newyork. Posrečilo se mu je ukrcati v Genovi. — Žile prerezal si je bivši gostilničar Jožef Zupanc. — Hrvatsko-slavonska kmetijska družba je imela v preteklem letu 53.391 K dohodkov in 51.606 K izdatkov.

Smrt na cesti. Fric Kováč, 13letni sin znanega gostilničarja Franc Kováč iz Novega mesta, peljal je v sredo proti mraku neko gospo iz Novega mesta do Rateža s parom konj; spremljal ga je tudi domači pomočnik. Nazaj grede sta enega konja odpregla. Pomočnik je z vozom domu se peljal, Fric je pa znabiti hotel domu jahati. Ker fanta le ni bilo od nikoder, šla je skrbna mati (oče je bil na potovanju) s svojo hčerko, kljub temu, da je silno snežilo, sinu naproti. Vrneta se tedaj nazaj in kmalu mati začuje kraj ceste konja sopsti, ki je s snegom pobeljen na tleh ležal. Sin je pod konjem ležal in le nogi je bilo videti. Na pomoč prišli ljudje izvlečejo siromaka mrtvega izpod konja. Imel je ranjeno glavo in udrte prsi, ter je bil kakor videti na mah mrtev. Konj je poginil isti dan.

Razmerje strank na Dunaju v dobi od 1873—1901. Do leta 1891 je zastopalo dunajsko mesto v drž. zboru 12 poslancev. Od teh jih je pripadalo l. 1873 nem. liberalcem 7, demokratom 5; l. 1879 nem. liber. 9, demokratom 3; l. 1885 nem. liber. 8, kršč. socialcem 2, demokratom 2. Leta 1891 je bilo 14 poslancev in sicer nem. liber. 7, kršč. soc. 6, Schönererjane 1; od l. 1897 dalje ima Dunaj 19 poslancev. Tedaj so imeli kršč. soc. 13, nem. liber. in soc. politiki 5, nem. nacionalci 1 mandat. Letos pa imajo kršč. soc.

11, nem. liber 5, soc. demokratije 2 in nem. nacionalci 1 mandat.

Dr. Živny pomilošen Dr. Živnega, glavnega urednika lista »Parlamentäre«, je cesar pomiloštil, vsled česar je bil izpuščen iz težke ječe.

K smrti na vislice so v Gradcu obsodili Jožefa Paula Villa, ki je bil rojen 1. 1879 v Šleziji. Villa je na Gradu v Gradcu streljal na godbenika Steinschererja ter ga cropal. Steinscherer je vsled dobljenih ran umrl. Tudi več drugih zločinov je napravil mladi Villa, ki je sin poštenih starišev in ki je od knjigovodje in trg. pomočnika pogreznih se do navadnega lopova, ker je zašel v slabo družbo.

Kitajec o klavirju. Kitajec se je vrnil domov s potovanja po Evropi in je popisal svojim rojakom klavir tako: Evropeci imajo veliko trinožno žival, ki jim poje, kadar hočejo. Če se k njej vsede moški, še večkrat pa gospa ali tenka gospodična, ji stopi na rep in jo udari s prsti po belih zobeh, pa se oglasi. Petje je sicer glasneje, kakor ptičje, pa vendar ni neprijetno. Zverina ne grize in se ne premika, čeprav ni priklenjena.

Zviti kmetje. V neki občini na Saksionskem blizu Draždan so zapazili, da manjka v občinski blagajnici 600 mark. Da občina ob denar ne pride, je dal občinski odbor blagajniku skriven miglje, da se bo blagajna v najbližjih dnevih pregledala. Blagajnik je denar skupaj spravil, kakor je mogel in ga res srečno skupaj spravil ter v blagajno položil. Napovedani dan se je pregled vršil, odbor je blagajnika pohvalil, a ob enem vzel blagajno v lastno oskrbovanje in blagajnika takoj odslovil.

Burši komisarji pri popisovanju Županstvo mesta Brno je imenovalo 100 buršev za komisarje pri popisovanju ljudstva. Za delo jednega dne dobi vsak 45 gld., toraj bo popisovanje brnske davkoplačevalce veljalo 4500 gld. Vse to, da se reši nemški značaj mesta, in da se »zmaga« primerno oslavi.

Kako napredujejo svetovni jeziki? Koncem 17. veka je govorilo angleški 8 in pol milijona ljudi, nemški 10, ruski 3 (?), francoski 20, italijanski 9 in pol, španski 8 in pol milijonov. Koncem 18. veka je govorilo: angleški 20, nemški 31, ruski 30, francoski 31, italijanski 15, španski 26 milijonov. Koncem 19. veka pa angleški 116, nemški 80, ruski 85, francoski 52, italijanski 54, španski 44 milijonov.

Društvo ločenih žena se je hotelo ustanoviti na Dunaju. Ustanovni shod je bil brez uspeha, ker so prišle skupaj take klepetulje, da nobena ni mogla prav do besede. Jedno uro so se kregale samo zato, ker natakari ni prinesel na mizo prta. Nekateri so upile, naj se parlament zavzame za ločene žene. Strašno so bili opsovani možje, češ, da kdor ima debelo žensko, hoče potem suho, kdor ima suho, hoče pa debelo. O te ženske!

Kaj pa pravi »inteligenca«? »Učiteljski Tovariš« pozdravlja drž. poslance učitelje Seitza (socialni demokrat) Schreiterja in Kasperja (Schönererjanca) in pravi »to so naši možje.« Kliče jim »Živelj!« Mi pa kličemo »Živela narodno-napredna internacionala!« V soboto je »inteligenca« dobila zopet nov opis dr. Šusteršiča v »Slov. Narodu«, v katerem je citati, »da se dr. Šusteršič dere in telovadi, kakor najslavnejši bebasti Avgust.« — Učitelj Grmek iz selške doline je spisal za »Gorenjca« članek, v katerem zapoveduje, da mora duhovnik v cerkev. Kaplani so »nevedni« in »neizkušeni«, radi zadnjih volitev pa je temu par pedi visokemu in golobrademu možičku naš kurat »tepčast nevednež«. Prav značilno je za možičkovo ošabnost, da kriči »duhovnik v cerkev.« Ali se ne boji, da kmetje njemu razločno zatrobijo v uho: »Grmek v šolo!«

Društva.

(Ljubljanska dijaška in ljudska kuhinja) ima v četrtek, 7. t. m. popoldne ob 5. uri v društvenih prostorih na Starem strelišču svoj letošnji občni zbor po sledečem vopredu: 1. poročilo o društvenem poslovanju; 2. poročilo blagajnika; 3. poročilo računskih pregledovalcev; 4. volitev upravnega odbora; 5. volitev dveh

revizorjev; 6. razni nasveti. K temu občnemu zboru vabi vse člane društveni odbor.

(Slovensko katoliško akademsko društvo »Danica«) priredi v pondeljek 11. t. m. svojo V. redno občno zborovo sejo z naslednjim dnevnim redom: I. Del: 1.) čitanje zapisnika, 2.) poročilo odboro, 3.) slučajnosti; II. del: prosta zabava. — Pričetek seje ob 7. uri zvečer. Lokal: Bayerische Bierhalle, I. Reichsrathstrasse 15.

(Mestna hranilnica Ljubljanska.) Meseca januarja 1901. uročilo je v mestno hranilnico ljubljansko 1127 strank kron 584,519.61, 955 strank pa dvignilo kron 793,643.16.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj, 5. febr. Proti izvolitvi Plantana se je danes pritožilo na drž. zbor 43 volivcev iz Ribnice.

Dunaj, 5. febr. Vprašanje glede klubov pri Jugoslovanih še ni rešeno. Hrvatje se žele združiti s slovanskim centrom ter se vrše dotična pogajanja, dočim pešičica liberalnih Slovencev in Robič ter Ploj delajo za ustanovitev liberalnim namenoma služčega jugoslovanskega kluba, s čimur bi razpor postal neozdravljiv. Člani slovanskega centra posebno obžalujejo, da Hrvatje z liberalnimi Slovenci vodijo posebna pogajanja in so tudi načrtali z njimi nek klubov statut. S takim klubom bi se napravilo nasprotstvo, kateremu bi se člani slovanskega centra, v katerem so vsi slovenski poslanci pete skupine, torej pravi zastopniki naroda, radi izognili.

Dunaj, 5. febr. Časopisi se strinjajo večinoma z onim delom prestolnega govora, ki govori o dobrih vseh ustave in o zunanjih razmerah države. Tudi načrt za delo v državnem zboru splošno ugaja, nekateri pa pravijo, da je preobširen. Očita se prestolnemu govoru semtertje, da je brezbarven in nedoločen. Manjka v njem jasnega odgovora na vprašanje, kako se naj doseže delavna večina in kako se naj izvrši ta načrt. Več časopisov pravi, da je odstavek o jezikovnem vprašanju tako nejasen, da ga vsak lahko po svoje tolmači.

Dunaj, 5. febr. Današnja seja je bila začetkoma mirna, proti koncu pa je završčala. Prebrali so se došli protesti proti nekaterim volitvam in že nanznanjeni državno-pravni ugovori Čehov. Češki agrarci in češki narodni socialisti so podali besedilo v češkem jeziku, kar je povzročilo, da je pričel Wolf tuliti: »Kaj se tukaj čita!« Čehi so ogorčeni protestirali na Wolfovo kričanje. Wolf: »Vsaj nismo v češkem dež. zboru!« Češki agrarci: »Nemško se je doslej dovolj govorilo. Heil Buri!« Nekateri nemški poslanci so se Wolfu pridružili in kričali Čehom: »Vas bode demo že še naučili!« Predsednikov opominjalni glas k redu se v ropotu ni prav nič slišal. Nemci in Čehi so si drug drugemu pretili in se psovali. Wolf je kričal: »Mi moramo vedeti in razumeti, kaj je na čeških ugovorih.« Na Kaizla je Wolf kričal, da ima penzijo. Predsednik je izjavil, da bode prihodnja seja v soboto, a nemški radikalec Kaiser je predlagal, da mora biti v petek, češ, da se zbornica mora pogovoriti o današnjem nastopu Čehov in o njihovih državno-pravnih ugovorih. Zbornica je pritrdila Kaiserju, da bode prihodnja seja v petek. Wolf: »To je večina za nemški državni jezik!« Čehi ugovarjajo, ker je za sejo v petek glasoval tudi del Mladočehov, nekateri Poljaki in nekaj Jugoslovancev.

Dunaj, 5. febr. (C. B.) Koncem današnje seje je predlagal posl. Malfatti, naj izrazi parlament italijanskemu zastopu sožalje povodom smrti Umberta. Predsednik Weigel se je izjavil proti predlogu, ker se je umor izvršil v neparlamentarni dobi in se smrti spominja tudi prestolni govor. — Prihodnja seja je v petek.

Dunaj, 5. febr. Parlamentarna zveza ustavovernega veleposestva je izvolila svojim načelnikom bar. Schwe gla.

Dunaj, 5. febr. Glasom poročila praške »Politik« je sklenil poljski klub zastaviti vse sile za izvolitev dosednjega predsedstva.

Dunaj, 5. febr. Kršč.-soc. drž. poslanec Schreiber je nevarno obolel.

Dunaj, 5. febr. Schönerer je dobil od predsednika državne zbornice osem-dnevni odpust.

Gradec, 5. febr. »Tagespošta« vpije, da se v ljubljanskem uradnem listu uradne izjave o konfiskaciji slovenskih listov priobčujejo v slovenskem jeziku.

Praga, 5. febr. »Politika« javlja, da so najuplívnejši mladočeški poslanci izjavili, da nikakor ne slede Klofačevemu brezmiselnemu radikalizmu in da raje odlože mandate.

Pariz, 5. febr. Pri dopolnilni volitvi v 11. pariškem okraju se je udeležilo volitve 8399 od 12.320 volivnih upravičencev. Nacionalist Maks Regis je dobil 2718, socialist Allemane 2108, radikalec Légrain 1579 glasov. Potrebna je ožja volitev.

London, 5. febr. Povodom pogreba kraljice primerilo se je mnogo nesreč. Sto oseb so morali odpeljati v bolnico.

Bruselj, 5. febr. Krüger je dobil obvestilo, da so se Buri polastili železnice Komjathy-port Delagoa zaliv na portugalskem ozemlju.

London, 5. febr. Lord Kitchener poroča 2 t. m. od nekod (!): Angleško stražo pri Modderfonteinu, jugozahodno od Krügersdorpa, je napadlo kakih 1000 Burov. Iz Krügersdorpa je prišel Angležem na pomoč oddelek nekaj sto mož. ki pa ni mogel zabraniti, da ne bi Buri ujeli angleške straže. Podrobnosti še niso znane. Ujete Angleže so Buri izpustili.

London, 5. febr. Lord Kitchener poroča iz Pretorije 3. t. m.: Naše izgube pri Modderfonteinu iznašajo dva ubita in dva ranjena. 1400 Burov z jednim topom je izvršilo napad po noči ob velikem naliivu. — Campwellov oddelek je pričel boj s 500 Buri in jih zapodil v beg. Na angleški strani je padlo 18 mož in jeden častnik, jeden je nevarno ranjen. Dewetova armada se nahaja baje južno od Dewetsdorpa.

London, 5. febr. Poroča se o kitajskem cesarskem ediktu, po katerem je princ Tuan prognan v kitajski Turkestan. Chuang mora izvršiti samomor. Yu Sien bode obglavljen, vitez Lan bode prognan.

Vabilo na naročbo.

S 1. februvarijem se pričinja nova naročba, na katero uljudno vabimo p. n. občinstvo.

„SLOVENEK“

velja za ljubljanske naročnike v upravnistvu:

Vse leto 20 kron. | Četrta leta . 5 kron.
Pol leta 10 „ | Jeden mesec 1 K 70 h
Za pošiljanje na dom je plačati 20 h na mesec.

Po pošti pošiljan velja:

Vse leto 26 kron. | Četrta leta . 6 K 50 h
Pol leta 13 „ | Jeden mesec 2 K 20 h

Plačuje se naprej.

Na naročila brez priložene naročnine se ne ozira.

Upravništvo »Slovenca«.

Zaročenca.

(I promessi sposi.)

Milanska povest iz sedemnajstega veka. — Lašk spisal Alessandro Manzoni, prevel I. B—č.

(Dalje.)

»Bolje kot tem ubožcem«, odgovori oče, njegov glas je zamolkel, slab in čmeren, kakor vse na njem. Le njegove oči so še vedno take kot prej, žive in bleščeče, kakor bi v njem tleča ljubezen do bližnjega pri konci svojega delovanja in iz radosti, ker je cilj že tako blizu, vlija v te oči bolj živ in čist ogenj nego slabost, ki ga je počasi ugašala.

»In ti?« pravi dalje, »kako prideš sem? Zakaj prideš kugi naravnost v žrelo?«

»Sem jo že imel, hvala Bogu! Jaz . . . iščem . . . Lucijo.«

»Lucijo? Ali je tu Lucija?«

»Jaz upam in mislim.«

»Ali je tvoja žena?«

»O dobri oče! Ni moja žena. Ali nič ne veste, kaj se je zgodilo?«

»Ne, sin; odkar me je Bog od vas ločil, izvedel nisem nič več. A sedaj bi rad vse vedel. Toda in pregnanstvo?«

»Saj veste, kaj so mi naredili?«

»Kaj si storil?«

»Čujte! Če bi rekel, da sem bil tedaj pameten v Milanu, lagal bi. A slabega nisem nič doprinesel.«

»Saj verujem.«

»Sedaj lahko vse povem.«

»Čakaj!« reče pater, gre iz šotora in zakliče: »Oče Vittore!« Kmalu pride mlad kapucinec, kateremu reče: »Prosim, strezite še mojim bolnikom, dokler se ne vrnem! Če me kdo pokliče, pridite po me! Posebno oni mož tam-le! Če se prebudi, povejte mi takoj!«

»Seveda!« odgovori mladi pater.

Oče Cristoforo se vrne k Renzu in reče: »Ti si precej utrujen; jesti moraš!«

»Res je!« reče Renzo. Ker ste me opomnili, čutim, da sem še tešč.«

»Počakaj!« reče pater, vzame drugo skledico in jo napolni pri kotlu. Potem jo z žlico dá Renzu, ki se vsede na vrečo — patrovo posteljo, — gre k sodu v kotu, natoči kozarec vina, postavi ga na mizo pred gosta, prime zopet svojo skledico in se vsede tik Renza.

»Oh oče Cristoforo!« reče Renzo. »Ali morate vi to delati? Saj ste še vedno taki! Hvala vam!«

»Ne meni hvala!« reče pater. »To je last ubožcev. A tudi ti si ubožec. Sedaj mi povej, česar jaz ne vem; požuri se! Imam malo časa in mnogo dela, kakor vidiš.«

Renzo začne mej posameznimi grizljaji pripovedovati zgodbe Lucie: kako so jo sprejeli v Monzi v samostan, kako so jo odpeljali . . .

Dobri oče se ne upa dihati, ko čuje, koliko je trpela in prestala, ko pomisli, da je on sam spravil nedolžno ubožico v oni kraj. A oddahne se, ko čuje, kako čudno je bila rešena, kako je prišla zopet k materi in da je sedaj pri donni Prassede.

»Sedaj pa povem še o sebi«, nadaljuje Renzo. Na kratko pripoveduje svoje dogodljaje v Milanu, svoj beg, kako je bil daleč od doma, da se je upal sedaj vrniti se, ker je vse narobe, da Agnese ni našel, da je v Milanu izvedel, kje je Lucia. »Sedaj sem tukaj«, konča, »in jo iščem, ali je še živa, ali . . . zdi se mi . . . še . . .«

»A«, vpraša oče, »ali veš kje je in kdaj je prišla?«

»Ne, oče; nič ne vem, kje je.«

»O ubožec! Kako si jo dosedaj iskal?«

»Hodil sem okrog. A videl sem samo moške. Mislim sem, da so ženske ločene, a nisem mogel tja priti. Sedaj mi pa vi lahko pokažete.«

»Ali ne veš, sin, da ne sme noben možki tja, če nima posebnega opravka?«

»Dobro, kaj se mi more zgoditi?«

»Predpis je svet in pravičen, dragi sin. Če velika beda ne dovoli, da se strogo po njem ravnamo, ne sme ga pameten mož radi tega prestopiti.«

»A, oče Cristoforo!« reče Renzo: »Lucia bi morala biti moja žena. Saj veste, kako smo se ločili. Že dvajset mesecev trpim in čakam. Prišel sem po tolikih nevarnostih.«

»Ne vem, kaj naj rečem na to«, odgovori pater bolj svojim mislim nego njegovim besedam. »Ti imaš dober namen. Dal Bog, da bi se vsi, ki smejo na oni kraj iti, tako obnašali kakor se bodeš ti, kot upam. Bogu je gotovo všeč tvoja vstrajnost, tvoje zupanje in tvoja zvestoba do one, katero ti je on dal. Bog je strog, a bolj prizanesljiv nego ljudje. On ne bode nič slabega videl s tem, če tako iščeš svojo Lucijo. Spominjaj se, da bodeva morala oba odgovor dajati za tvoje obnašanje na tem kraju, če ne tudi ljudem. Idi z mano!«

Tedaj vstane z Renzom, ki ga je pazno poslušal, a sklenil, ni besedice črhni o obljubi Lucije, kakor je izprva se namenil. — Če mu še to povem, — misli si — dela!

mi bode še večje težkoče. Če jo najdem, imam še vedno dovolj časa, da to povem. Ali kaj pomaga?

Pater ga pelje skozi severna vrata barake in reče: „Oče Felice, ki je načelnik bolnice, pelje danes one, ki so okrevale, na poseben prostor. Saj vidiš cerkvico ondi v sredi!“

Pater vzdigne suho in tresočo se roko in pokaže na levo v motnem zraku kupolo kapelice, ki je molela nad šotore, in nadaljuje: „Tam okrog se sedaj zbirajo, potem pa gredo v spredu skozi vrata, skozi katera si ti prišel notri.“

„Aha!“ pravi Renzo, „in radi tega so pospravljali na cesti.“

„Seveda! In ti si slišal tudi zvonjenje?“

„Da, jedenkrat.“

„Zvonilo je drugič, ko pozvoni tretjič, bodo vse zbrane. Oče Felice jih kratko ogovori, potem pa odide z njimi. Ti se tedaj odpravi tja in stopi za ljudstvo na jedno stran ceste, kjer jih lahko vidiš mimo iti. Glej... pazi... morda je mej njimi. Če je ni, če Bog neče... oni del...“ Tedaj vzdigne roko ter pokaže na poslopje, katero jima je stalo nasproti, „oni del poslopja in del dvorišča, ki je pred njim, je odkazan ženskam. Videl bodeš plot, ki loči oni del od tega in je tu in tam pretrgan, da bodeš lahko prišel notri. Če znotraj nič ne storiš, kar bi se ljudem čudno zdelo, ne reče ti nikdo ničesar. Če te pa boče kdo oviral, reci, da te pozna oče Cristoforo iz...“, ki je za-te odgovoren. Išči jo zaupljivo in... udano! Spomni se, da je sreča za-te, če si prišel notri, da iščeš živo prijateljico v bolnici! Ali veš, kolikokrat se je menjalo to ubogo ljudstvo pred mojimi očmi, koliko sem jih videl, koliko so jih odnesli, kako malo jih je zdravih odšlo! Bodi pripravljen na vse!“

„Že prav“, reče Renzo, zavija oči in spreminja boje na obrazu. „Že prav, jaz jo grem iskat, iskal jo bom povsod po celi bolnici, če je pa ne najdem!“

„Če je ne najdeš?“ reče pater resno in opominjevalno.

A Renzu ta dvom podkuri strast; za-temne se mu oči, ponovi in nadaljuje: „Če je ne najdem, najdem koga drugega. V Milanu ali v njegovem gnezdu ali pa na koncu sveta, ali v peklu, najdem onega malopridneža, ki naju je ločil. Če bi tega hudobneža ne bilo, Lucia bi bila že dvajset mesecev moja. Če bi nama bila smrt usojena, umrla bi skupaj. Če še živi, najdem ga...“

„Renzo!“ reče pater, zgrabi ga za roko in ga resno gleda.

„Če ga najdem“, pravi Renzo, katerega togota preslepi, „če ga ni kuga pobrala... Več ni čas za to, da bi tak potepuh s svojimi bravi nagajal ljudem in jih zasmehoval. Sedaj se ljudje drugače gledajo in... jaz si poiščem pravice.“ (Dalje prih.)

Cena žitu na dunajski borzi

dné 4. februarija 1901

Za 50 kilogramov.

Pšenica za pomlad	K 7.71 do K 7.72
Rž za pomlad	» 7.70 » » 7.71
Tursica za maj junij /01 »	» 5.37 » » 5.38
Oves za pomlad	» 6.43 » » 6.43

Poslano.

„Slov. Naroda“ je vzel zadnji čas na piko našega g. beneficijata. Očita mu, da izkoristi ljudi, ker zahteva od tistih ljudi, katerim posojilnica denar posojuje, da mu zato »grunt« obdelujejo. Mi podpisani odborniki občine Tomišelj in Vrblenje izjavljamo, da g. beneficijata še od nobenega posestnika, kateri je dobil pri posojilnici posojilo, ni zahteval, da bi mu zato »grunt« obdelovali, pač pa so posestniki tomišelski po ustanovnem pismu dolžni posestvo beneficijatovo obdelovati in g. beneficijata od teh po pravici zahteva, da store svojo dolžnost. V četrtek 24. t. m. je pa posebno nesramno v »Sl. Narodu« napadel neki »vrl« domačin, kakor se sam imenuje, v resnici se je pa priklatil iz hribov v našo občino, g. beneficijata, ki mu ni nikdar nič ž-lega storil. Hvali se, kako je šel zaradi branja »Rodoljuba« in »Naroda« brez odveze od izpovedi in pravi, da bo še le takrat verjel, da je branje teh dveh listov smrtni greh, ako to sklene cerkveni zbor. Menda misli, da bo papež zaradi njega sklical posebni cerkveni zbor. Potem g. beneficijatu predbaciva, kako samooblastno postopa s pomočjo posojilnice, kako zmerja ljudi z brezverci in liberalci, kako ljudi opravlja, sploh g. Knific je njemu najhujšobnejši človek v duhovnjiki, ta »vrl« domačin pa seveda najpoštenjša duša. Temu znanemu dopisniku »Sl. Naroda« povemo podpisani, da ne bomo trpeli, da bi tak človek kradel čast poštemu duhovniku in se svojimi par pristaši delal prepri in tako škodoval ugledu duhovnije. Ali se ne boji, da bi tudi njega ne dohitela tako žalostna smrt, kakor je njegovega prijatelja? Ako si bo s takimi lažmi in s takim obrekovanjem služil kruh pri liberalcih, mu povemo, da bo prav kmalu od hiše do hiše beračil, in takrat mu bomo že vrata pokazali! Gospoda beneficijata pa prosimo, da se ne da cstrašiti od napadov tega človeka in njegovih par pristašev, saj jih vsi poznamo, da so to najhujšobnejši ljudje, kateri delujejo prav kot brezverci in liberalci. Kaj hočemo, saj je najboljša pšenica redkokedaj brez ljulike!

Ob tej priliki zahvalimo g. beneficijata za ves njegov trud, ki ga je imel za dušno in časno korist naše duhovnije, in naj bo prepričan, da ga razun par znanih liberalcev vsi ljubimo in spoštujemo. Prosimo ga, da nam pomaga, da dosežemo še samostojno župnijo, in mi in naši potomci mu bodemo vedno hvaležni za to.

Tomiselj-Vrbljenje, 1. svečana 1901.

Martin Modic, župan, Janez Mauc, župan; Anton Modic, Martin Oblak, Janez Modic, Franc Furlan, Janez Kralič, France Smole, Franc Lenarčič, Svete Anton, odborniki.

Barve, s katerimi more vsakdo barvati razno svilo, zastore itd. ima v raznih vzorcih v zalogi tvrdka **BRATA EBERL v Ljubljani**, Francišanske ulice. Vnanja naročila proti povzetju. 228 12 11-8

Na prodaj sta

2 križeva pota

jeden za gl. 65.—, drugi za gl. 250.— pri 16 12-9

FR. TOMAN-u,

podobarju in pozlatarju v Ljubljani, Valvazorjev trg št. 4.

Zahvala in priporočilo.

Javno zahvalo izrekam društvu industrijev (Verein von Industriellen) proti telesnim nezgodam za njegovo kulantno postopanje in hitro popolno izplačilo.

Iz svojega lastnega prepričanja priporočam najtopleje ta zavod vsakemu.

Glavni zastopnik za slovenske dežele je gosp. **Fran Staut** v Ljubljani, Tržaška cesta št. 29.

A. Kališ.

108 1-1

Organista

iščemo na Gojzdu pri Kamniku (81 3-3)

Malincev sirup

lekarnarja Piccoli-ja v Ljubljani

se prireja kar najsrbneje iz dšecih gorskih malinovitih jagod v srebrnem kotlu s pomočjo

para in je torej najbolj čist izdelek nepresežne kakovosti ter naj se ne zamenjava z malinovitim sokom, ki je v prodaji in je navadno umetno prirejen, imajoč v sebi zdravju škodljive snovi in baker.

Steklenica z 1 kilo vsebine, pasterizovana, velja K 1.30. Razpošilja se tudi v pletenih steklenicah po 10, 20 in 40 klgr. ter se 1 kilo zaračuna s K 1.10, 100 kilogr. = 100 kron.

Pletena steklenica s 3 kilogr. vsebine pošlje se franco po vsi avstro-ogerski monarhiji proti povzetju s K 5.30. 589 32

Varstvena znamka: **Sidro.**
LINIMENT. CAPSICI COMP.
iz lekarnarjeve v Pragi,
pripoznano izvrstno bolečine olajšujoče mazilo je dobiti steklenica po K — 80. K 1.40 in K 2.— v vseh lekarnah.
Zahteva naj se to 105 21-1
sploh priljubljeno domače zdravilo
vedno le v izvornih steklenicah z našo varstveno znamko „sidro“ iz Richterjeve lekarnarje ter sprejma e iz previdnosti le v steklenicah s to varstveno znamko kot pristi izdelek.
Richterjeva lekarnarja pri zlatem levu v Pragi, Elizabethstrasse 5.

V najem se dá takoj

hišo z gospodarskim poslopjem, hlevom in ledenico, jako pripravno za gostilno in mesarjijo. Hiša je pri cerkvi in prodajalni. Več se izve pri načelništvu kmetijskega društva v Leskovic nižje Ptuja. 33 7

Pozor!

Lepo, snažno	89 6-3
kokošje perje	klg. K —44
puranovo perje	„ „ —80
gosje perje, belo	„ „ 2.80
gosje perje sivo	„ „ 1.60
gosji puh (Flaum)	„ „ 12.—

pošilja na vsako postajo ali kolodvor proti povzetju

Fran Podlipnik,
veliki kmetijski trgovec,

Stolni Beligrad (Stuhlweissenburg), Ogarsko.

Stavišča na prodaj!

St. 33.4.

95 (3-2)

Vsled skl-pa občinskega sveta z dné 22. t. m. bode v

ponedeljek dné 11. februarija 1901

ob 10. dopoldne mestna občina ljubljanska deset svojih v Ljubljani, med Dunajsko cesto ter med Dalmatinovimi, Cigaretovimi in Sodnijskimi ulicami ležečih stavišč potom javne dražbe prodala.

Dražba se prične ob navedenej uri v Mestni dvorani (Mestni trg 1) in s bodo stavišča izklicala s ceno 20 kron za štirjaški meter.

Kedor se bode udeleževal dražbe, položiti bo moral pred pričetkom iste 1000 K vadija v roke dražbenega voditelja.

Razdelitveni načrt stavišč zamore se ob navadnih uradnih urah ogledati pri magistratnem gospodarskem uradu, kjer se izvedó tudi natančni pogoji dražbe.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane,

dné 28. januarja 1901.

Pozor!

Od ponedeljka 4. svečana nadalje nahaja se moja

zaloga klobukov

tik moje glavne prodajalne nasproti trgovine usnja tvrdke J. Seuniga.

Spoštovanjem 107 3-1

J. S. Benedikt, trgovec v Ljubljani.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 806.2 m, srednji zračni tlak 736.0 mm.

Dna	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura po Celsiusu	Vetrovi	Nabo	Puhavica v urah
4	9. zveč.	729.5	3.8	brezv.	oblačno	
5	7. zjutr.	728.1	1.2	sr. vzsvzb.	megla	11.3
6	2. popol.	725.5	1.6	brezv.	dež	

Srednja večerajšnja temperatura 1.5° normale: - 1.3

Dunajska filialka Hranilne vloge na knjižice s 4%.

Menjalnica, borzno posredovanje, posojila na vrednostne papirje, menični eskompt, vinkuliranje in 984 15 razvinkuliranje obligacij.

Živnostenská banka

na Dunaju, I, Herrengasse 12.

Glavnice v akcijah 20,000.000 K.

Reservni zaklad nad 7,500.000 K.

Centrala v Pragi.

Podružnice v Brnu, Plznu, Budejevicah, Pardubicah, Taboru, Benešavi, Iglavi, Moravski Ostravi.

Dunajska borza.

Dné 5. februarija.		Dné 4. februarija.		Dunavsko vravnavno posojilo l. 1878		Silmove srečke, 40 gl.	
Skupni državni dolg v notah	98.45	3-2% državne srečke l. 1854, 250 gl.	182 —	106.—	180 —	St. Genois srečke, 40 gl.	—
Skupni državni dolg v srebru	98.35	5% državne srečke l. 1860, 100 gl.	165.25	94.—	—	Waldsteinove srečke, 20 gl.	332 —
Avstrijska zlata renta 4%	117.70	Drzavne srečke l. 1864, 100 gl.	200.—	Prijoritete obveznice državne železnice	429.50	Ljubljanske srečel.	58 —
Avstrijska kronska renta 4%	98.15	4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	95.80	južne železnice 3%	342.25	Akcije anglo-avstrijske banks, 200 gl.	268.50
Ogarska zlata renta 4%	117.60	Tisne srečke 4%	140.—	južne železnice 5%	122.—	Akcije Ferdinandove sev. želez., 1000 gl. st. v.	6205.—
Ogarska kronska renta 4%	92.95	Dunavske vravnavno srečke 5%	258.—	dolenjskih železnic 4%	99.50	Akcije tržaškega Lloydja, 500 gl.	820 —
Avstro-ogarske bančne delnice, 600 gl.	1690.—			Kreditne srečke, 100 gl.	388.25	Akcije južne železnice, 200 gl. sr.	107.50
Kreditne delnice, 160 gl.	662.50			4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gl.	370.—	Splošna avstrijska stavbinska družba	148 —
London vista	240.80			Avstrijskega rudečega križa srečke, 10 gl.	47.75	Montanska družba avstr. plan.	423.50
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	117.55			Ogarskega	23.10	Trboveljska premogarska družba, 70 gl.	447 —
				Budimpešt. bazilika-srečke, 5 gl.	14.10	Papirnih rubljev 100	251 —
				Rudolfove srečke, 10 gl.	60.—		

Nakup in prodaja

vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd. Zavarovanja za izgube pri žrebanjih, pri izžrebanju najmanjšega dobitka. — Promese za vsako izžrebanje. Kulantna izvršitev naročil na borzi.

Menjalnična delniška družba

„MERCUR“
I, Wollzeile 10 in 13, Dunaj, I., Strobelgasse 2.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvarih, potem o kursnih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostih papirjev in vestni sveti za dosego kolikor je mogoče visocoga obrestovanja pri popolni varnosti naloženih glavnice.